

Державна архівна служба України

Миколаївська обласна державна
адміністрація

Державний архів
Миколаївської області

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ

04.01.2018 № 1

м.Миколаїв

Голова – Левченко Л.Л.

Секретар – Мельник М.О.

Присутні члени науково-методичної ради: Климова Л.С., Колесник Н.А., Котляр Ю.В., Кузьменко Н.В., Пікуль Г.Б., Серединський О.В., Сидоренко А.І., Тригуб О.П.

Порядок денний:

1. Розгляд та затвердження плану роботи науково-методичної ради на 2018 рік.
Доповідає: Мельник М.О.
2. Розгляд та схвалення тексту радіопередачі «Карл Христофорович Кнорре, астроном і геодезист, перший директор Миколаївської астрономічної обсерваторії».
Доповідає: Мельник М.О.
3. Розгляд та схвалення тексту радіопередачі «З історії Миколаївської міської громадської бібліотеки».
Доповідає: Мельник М.О.

1. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач представила план роботи науково-методичної ради держархіву області на 2018 рік (додається), укладений відповідно до плану організаційної роботи держархіву області на 2018 рік та плану науково-дослідної та методичної роботи держархіву області на 2018 рік.

ВИРІШИЛИ:

- 1.1. Затвердити план роботи науково-методичної ради держархіву області на 2018 рік.

2. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що відповідно до плану роботи відділу інформації та використання на 2018 рік підготовлено текст радіопередачі «Карл Христофорович Кнорре, астроном

і геодезист, перший директор Миколаївської астрономічної обсерваторії», котру планується оприлюднити на радіоканалі «Миколаїв FM».

Цього року за домовленістю з Миколаївською регіональною дирекцією Національної телекомпанії України заплановано підготовку і проведення циклу радіопередач для програми «Культурний простір» на радіоканалі «Миколаїв FM», котрі висвітлюватимуть історії життя та відомих людей – уродженців та мешканців Миколаївщини, а також діяльність установ, підприємств та організацій області. Радіопередача про астронома К.Х.Кнорре, текст котрої пропонується до розгляду, є першою із циклу.

Текст радіопередачі додається.

ВИСТУПИЛИ:

Котляр Ю.В. – завідувач кафедри історії України Чорноморського університету ім. Петра Могили, д.і.н.

Виступаючий зазначив, що Миколаївська астрономічна обсерваторія - одна з найперших обсерваторій Російської імперії. Її збудування саме у Миколаєві пов'язано з інтенсивним ростом суднобудування у місті, розвитком і становленням Чорноморського флоту на початку XIX ст. Морська астрономічна служба мала забезпечити флот морехідними мапами, вивіреними навігаційними приладами та хронометрами, а також навчити морських офіцерів астрономічним методам орієнтування на морі. Миколаївський і Севастопольський військовий губернатор, адмірал О.С.Грейг 1820 року звернувся до морського міністра Російської імперії маркіза І.І. де Траверсе з проханням про виділення коштів на будівництво обсерваторії та підбір кандидата на посаду морського астронома Чорноморського флоту. За поданням де Траверсе імператор Олександр I дозволив будівництво у Миколаєві обсерваторії. Таким чином 27 травня 1821 року було засновано першу на півдні Росії морську астрономічну обсерваторію. За рекомендацією астронома Дерптської обсерваторії Вільгельма Струве посаду директора обсерваторії обійняв Карл Кнорре, хоча на той час йому виповнилося лише дев'ятнадцять років і завершеної астрономічної освіти він не мав. Саме з його ім'ям пов'язані перші п'ятдесят років роботи Миколаївської астрономічної обсерваторії.

Астрономічна обсерваторія відіграла велику роль у справі наукового та практичного забезпечення потреб Чорноморського флоту, ставши астрономічним центром для моряків-гідрографів. Саме тут звирялися хронометри, компаси та інше обладнання, необхідне для мореплавства. Обсерваторія керувала гідрографічними роботами: вивченням та описом морів, вимірюванням глибин, складанням лоцій, усі офіцери-штурмани Чорноморського флоту були учнями Карла Кнорре. Розпочата у 1822 році робота з детальних вимірів Чорного, Азовського та Мармурового морів, а також проток, що їх пов'язують, та річок, що в них їх впадають, продовжувалась декілька десятиліть під керівництвом та за участю К.Кнорре. Тільки у 1822-1824 роках більше 20 пунктів узбережжя Чорного моря отримали астрономічне визначення. Для опису Азовського і Чорного морів, проведеного Є.Манганарі у 1826-1836 роках, було визначено за широтою і довготою 332 пункти, з них 74 - астрономічним способом (широта місця визначалася сектантом або переносним пасажним інструментом, довгота - за допомогою хронометрів). Разом з директором Чорноморського депо мап, капітаном другого рангу М.Бергом Карл Кнорре виправляв «робочі» морехідні мапи морів, які складали офіцери флоту. Ця велика робота продовжувалась тридцять років і завершилась створенням точних мап братами Манганарі.

Значну роботу виконував Карл Кнорре для Всеросійської метеорологічної служби. З 1824 року регулярно подавав до Академії наук щомісячні метеорологічні дані спочатку по Миколаєву, а потім по всьому південному краю. Поряд з важливою практичною роботою, що проводилась Миколаївською обсерваторією, головний астроном багато займався й науковою. Зокрема, брав участь у міжнародному проекті Берлінської Академії наук зі складання атласу зоряного неба.

Карл Кнорре залишив добру пам'ять у науці, його діяльність на посаді директора Миколаївської обсерваторії заслуговує на високу оцінку. Завдяки його наполегливій праці багато було зроблено для розвитку Чорноморського флоту та астрономії.

Запропонував схвалити текст радіопередачі «Карл Христофорович Кнорре, астроном і геодезист, перший директор Миколаївської астрономічної обсерваторії» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв».

ВИРШИЛИ:

2.1. Схвалити текст радіопередачі «Карл Христофорович Кнорре, астроном і геодезист, перший директор Миколаївської астрономічної обсерваторії» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв».

3. СЛУХАЛИ:

Мельник М.О. – начальника відділу інформації та використання документів.

Доповідач зазначила, що відповідно до плану роботи відділу інформації та використання на 2018 рік підготовлено текст радіопередачі «3 історії Миколаївської міської громадської бібліотеки», котру планується оприлюднити на радіоканалі «Миколаїв FM» (програма «Культурний простір»).

Текст радіопередачі додається.

ВИСТУПИЛИ:

Серединський О.В. – заступник начальника відділу інформації та використання документів.

Виступаючий зазначив, що у тексті радіопередачі детально викладено історію організації та діяльності міської громадської бібліотеки з 1881 року по 1920 рік: є відомості про проведення зборів засновників, затвердження статутів за різні роки, розміщення бібліотеки у різних приміщеннях, організацію читалень, проведення заходів для збору коштів на утримання закладу, збільшення книжкового фонду та поповнення періодичними виданнями, про стягнення плати за користування послугами, наведені статистичні дані про кількість абонентів.

Запропонував схвалити текст радіопередачі «3 історії Миколаївської міської громадської бібліотеки» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв FM».

ВИРШИЛИ:

3.1. Схвалити текст радіопередачі «3 історії Миколаївської міської громадської бібліотеки» та рекомендувати до оприлюднення на радіоканалі «Миколаїв FM».

Голова

Л.Л.Левченко

Секретар

М.О.Мельник